EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 17.5.2018.
COM(2018) 305 final

KOMISIJAS GADA PĀRSKATS

par dalībvalstu gada darbības ziņojumiem, kas attiecas uz eksporta kredītiem Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē

KOMISIJAS GADA PĀRSKATS

par dalībvalstu gada darbības ziņojumiem, kas attiecas uz eksporta kredītiem Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē

1. Ievads

Lai vairotu pārredzamību Savienības līmenī, I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulai (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK[1], paredzēts, ka dalībvalstis iesniedz Komisijai gada darbības ziņojumu. Komisija, pamatojoties uz šo informāciju, Eiropas Parlamentam sagatavo gada pārskatu.

Šis gada pārskats attiecas uz 2016. gadu. Šis pārskats aptver eksporta kredītu jomas darbības Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē, t. i., "vidēja un ilga termiņa" darījumus, kam atmaksas periods ir vismaz 2 gadi. Šis pārskats neaptver ne īstermiņa eksporta kredīta darījumus[2], ne darbības, ko veikušas konkrētas eksporta kredīta aģentūras (EKA), kas darbojas ārpus eksporta kredītu jomas (piemēram, ieguldījumu apdrošināšanā). Jānorāda arī, ka dažās dalībvalstīs eksporta kredīta aģentūras funkciju veic apdrošināšanas sabiedrība, kas darbojas ar publisku pilnvarojumu. Šādos gadījumos publisko eksporta kredītu programmu pārvaldība ir stingri nošķirta no citām privātā sektora darbībām (uz pēdējām šis pārskats neattiecas).

Komisija ir ņēmusi vērā Eiropas Parlamenta 2013. gada 2. jūlijā pieņemto rezolūciju par pirmo veikto ziņošanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011[3] un ir pievērsusi dalībvalstu īpašu uzmanību šajā rezolūcijā iekļautajiem ieteikumiem, piemēram, ieteikumam Padomes Eksporta kredītu darba grupai un Komisijai apspriesties ar Eiropas Ārējās darbības dienestu par ziņošanas metodikas turpmāku izstrādi.

2. Par 2016. gadu saņemtie gada darbības ziņojumi

Gada darbības ziņojumi saņemti no šādām dalībvalstīm: Apvienotās Karalistes, Austrijas, Beļģijas, Bulgārijas, Čehijas, Dānijas, Francijas, Horvātijas, Itālijas, Luksemburgas, Nīderlandes, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovēnijas, Slovākijas, Somijas, Spānijas, Ungārijas, Vācijas un Zviedrijas.

Pārējās septiņās dalībvalstīs — Grieķijā, Igaunijā, Īrijā, Kiprā, Latvijā, Lietuvā un Maltā — pārskata gadā netika īstenotas eksporta kredītu programmas Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē.

3. Gada darbības ziņojumu analīze

a) Vispārīga informācija un informācija par finansēm

[1] OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.

[2] Uz šādiem darījumiem attiecas Komisijas Paziņojums dalībvalstīm par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanai.

[3] Eiropas Parlamenta 2013. gada 2. jūlija rezolūcija par Komisijas pirmo ikgadējo ziņojumu Eiropas Parlamentam par dalībvalstu eksporta kredīta aģentūru veiktajām darbībām (2012/2320(INI)).

Piemērojamais regulējums (Regula (ES) Nr. 1233/2011) paredz vispārīgus noteikumus eksporta kredītu darījumiem un programmām. Lai gan lielākā daļa Eiropas valstu valdību ir izveidojušas EKA, eksporta kredītu programmu tvērums un veidi, kā arī aģentūru organizatoriskās struktūras dalībvalstu starpā atšķiras.

Dažās dalībvalstīs EKA ir valdības struktūrvienība vai aģentūra. Citās dalībvalstīs šo funkciju ar publisku pilnvarojumu un valdības uzraudzībā īsteno apdrošināšanas sabiedrība. Diezgan ierasta tādu dalībvalstu prakse, kas piedāvā dažādas eksporta kredītu atbalsta kategorijas, ir nodrošināt vairāku EKA darbību (piemēram, viena aģentūra, kura piedāvā oficiālu atbalstu garantijas formā vai "tīro segumu" apdrošināšanas veidā un cita — atbalstu procentu likmju veidā). 2016. gadā 21 ES dalībvalsts nodrošināja eksporta kredītu programmas Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē. Minētās programmas pārvaldīja pavisam 29 dažādas aģentūras un valdības struktūrvienības.

Kopumā pēdējos gados dalībvalstis ir paplašinājušas eksporta kredītu programmu instrumentu kopumu. Attiecībā uz eksporta kredītu atbalsta veidiem, ko piedāvā Eiropas EKA, visizplatītākais veids ir "tīrais segums" (t. i., konkrētus eksporta darījumus finansē komercbankas, kam EKA sniedz garantiju vai segumu apdrošināšanas veidā). Visas dalībvalstis (21), kas piešķir eksporta kredītus Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē, pārskata periodā piedāvāja šāda veida atbalstu. 15 dalībvalstis piedāvā arī cita veida atbalstu, uz ko attiecas Regula (ES) Nr. 1233/2011 un ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem[4], piemēram, tiešie aizdevumi vai finansējums (finansējumu tieši piešķir EKA, nevis komercbanka)[5], refinansējums[6] un procentu likmju atbalsta shēmas[7]. Vairākos gada darbības ziņojumos skaidri norādīts projektu finansējums[8], saistītais atbalsts[9] un/vai finansējums MVU[10].

Kopumā pēdējo gadu laikā ir panākta lielāka atbilstība, jo ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ietver plašu jautājumu loku. Tomēr jāņem vērā šādas atšķirības, jo tās apgrūtina visaptverošu salīdzinājumu un tādējādi pilnīgu priekšstatu par situāciju. Pirmkārt, dalībvalstis, izmantojot iepriekšējā punktā minētos vispārējos eksporta kredīta veidus, ir izstrādājušas dažādas eksporta kredītu programmas. Turklāt, lai gan konkrētu produktu var piedāvāt vairākas EKA, ar to saistītie noteikumi un nosacījumi var būt dažādi. Otrkārt, eksporta kredītu programmas ietekme ir atkarīga arī no valsts ekonomikas īpatnībām un privātā finanšu sektora iespējām.

Ievērojot šo atrunu, zemāk iekļautā tabula, kas ir sarindota pēc kopējā nominālā riska sestdiena, 2016. gada 31. decembrī, sniedz vismaz vispārīgu priekšstatu par lielākās eksporta kredītu shēmas "tīrais segums" apjomu[11]:

Oficiāls atbalsts "tīrā seguma" veidā 2016. gadā (mljrd. EUR)

Lielākais apjoms Eiropas Savienībā pēc kopējā nominālā riska

[4] ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ir regulas pielikumā.
[5] Apvienotā Karaliste, Beļģija, Čehija, Dānija, Itālija, Polija, Slovākija, Spānija un Ungārija.
[6] Slovākija, Ungārija un Zviedrija.
[7] Francija, Polija, Somija un Spānija.
[8] Dānija, Itālija, Nīderlande un Vācija.
[9] Austrija, Dānija, Polija, Spānija un Ungārija.
[10] Bulgārija, Dānija un Rumānija.
[11] Jānorāda, ka arī Apvienotā Karaliste norādīja kopējo nominālo risku 2017. gada 31. martā GBP 23,4 miljardu apmērā.

Vācija	89,7
Francija	68,7
Zviedrija	35,7
Itālija	26,1
Nīderlande	23,9

Kā jau minēts iepriekš, Eiropas EKA aktīvi darbojas daudzās jomās, kas sniedzas tālāk par ziņojumu tvērumu, kas noteikts ES Regulā (ES) Nr. 1233/2011. Tas galvenokārt attiecas uz vidēja termiņa un ilgtermiņa eksporta kredītu jomas darbībām (saskaņā ar ESAO Vienošanos par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem). Tomēr daudzas EKA piedāvā arī tādus produktus kā īstermiņa eksporta kredītus, kredītvēstuļu garantijas, ražotāja riska garantijas un ieguldījumu apdrošināšanas produktus. Jānorāda arī, ka vairākas dalībvalstis ir izstrādājušas konkrētu nozaru eksporta kredītu produktus (piemēram, gaisa kuģu ražošana un kuģu būvē). Ir lietderīgi paturēt to prātā, novērtējot EKA plašāku ekonomisko nozīmi.

Detalizēta informācija pieejama gada darbības ziņojumiem izmantojamā ziņojuma šablona II un IV sadaļā, kā arī vispārīgajos gada ziņojumos, uz kuriem skaidri atsaucas vairākas dalībvalstis.

Kopumā gada darbības ziņojumos sniegta attiecīga finanšu informācija par 2016. gada eksporta kredītu programmām. Tomēr vajadzētu uzsvērt, ka saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011 ziņošana notiek saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesisko regulējumu. Tādējādi iesniegtajos ziņojumos ir dažas atšķirības. Tas nozīmē, ka Komisijai nav īpašu apsvērumu par gada darbības ziņojumu finansiālajiem aspektiem[12].

b) Attieksme pret "vides riskiem, kas var izraisīt citus attiecīgus riskus"

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1233/2011 I pielikuma 2. punktu gada darbības ziņojumos dalībvalstis *"apraksta, kā EKA oficiāli atbalstītajās eksporta kredītu jomas darbībās tiek ņemti vērā vides riski, kas var izraisīt citus attiecīgus riskus"*.

Dalībvalstu uzmanība aizvien vairāk tiek pievērsta vides riskiem, un tiem ir nozīmīga loma, nosakot, vai tiks piešķirts eksporta kredīta atbalsts. Lai novērtētu attiecīgos riskus, dalībvalstis ir izveidojušas iekšējas procedūras. Ja šos riskus uzskata par nepieņemamiem vai nesamērīgiem, segums netiek nodrošināts. Ja riski tiek uzskatīti par pieņemamiem, eksporta kredīta atbalsts parasti ir nosacīts un pakļauts riska mazināšanas pasākumiem un to atbilstībai noteiktiem standartiem. Ziņojumos par 2016. gadu[13] tiek pievērsta lielāka uzmanība šo nosacījumu ievērošanas kontrolei. Piemēram, konverģence ir redzama arī praksē, izmantojot dažādas vērtēšanas procedūras, kas pielāgotas darījuma kategorijai, kā to skaidri apraksta dažas dalībvalstis[14].

[12] Saskaņā ar I pielikuma 1. punktu ziņojumu iesniegšana neskar dalībvalstu eksporta kredītu programmu uzraudzības iestāžu prerogatīvas.
[13] Piemēram, Beļģija, Itālija, Rumānija.
[14] Piemēram, Beļģija, Dānija, Slovākija, Spānija un Vācija.

Attiecībā uz dalībvalstīm ar vairākām EKA — dalībvalstis vides risku novērtēšanai ir izveidojušas aģentūru savstarpēju sadarbību un koordināciju. Parasti, ja darījumā ir iesaistītas vairākas aģentūras, piemēram, ja darījums saņem ne tikai eksporta kredīta garantijas, bet arī procentu likmju atbalstu, ir skaidri jānorāda viena aģentūra, kas nodrošina to, ka darījums atbilst ESAO Ieteikumam par vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti. Piemēram, šāda sadarbība starp aģentūrām ir Itālijā un Čehijā.

I pielikuma 2. punktā ir minēti gan vides riski, gan "citi attiecīgi riski", ko dalībvalstis ir interpretējušas plaši. Patiešām, vairākas dalībvalstis skaidri atsaucas arī uz sociālo ietekmi[15], piemēram, cilvēktiesībām[16]. Šos riskus var novērtēt ārēji neatkarīgi eksperti vai — arvien biežāk — EKA speciālisti.

Daudzas dalībvalstis īpaši atsaucas uz ESAO Ieteikumu par kopēju pieeju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti (*Recommendation on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence*) ("kopējā pieeja"), kas ir ieguvis atzinību un normatīvo spēku pat ārpus ESAO valstīm. Piemēram, Bulgārija piemēro ESAO Ieteikumu par kukuļošanu. Lai gan tā nav īstenojusi ne ESAO Ieteikumu par kopēju pieeju videi, ne arī ar cilvēktiesībām saistītus aspektus, tā joprojām ir "atvērta" šos ieteikumu iekļaušanai. Dažas dalībvalstis turklāt piemēro kopējo pieeju plašāk, nekā tas rekomendēts, lai vēl rūpīgāk pārbaudītu plašāku darījumu spektru[17].

Tomēr pēdējā laikā daudzas dalībvalstis bez kopējās pieejas ir sākušas izmantot arī citus starptautiskus standartus, piemēram, Pasaules Bankas drošības politiku[18], ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipu,[19] Starptautiskās Darba organizācijas Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā[20], Ekvatora principus[21], kā arī Starptautiskās Finanšu korporācijas Vides un sociālās darbības standartus[22]. Vēl viena jauna tendence ir šajā kontekstā iekļaut klimata pārmaiņu iniciatīvas, tostarp atsauci uz ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām[23]. Visbeidzot, dažas dalībvalstis ir minējušas arī apņemšanos uzlabot un attīstīt spēkā esošos noteikumus. Somija, piemēram, ir norādījusi savu līdzdalību savstarpējās EKA darba grupās, kā arī plašāku starptautisku sadarbību, pēdējo minējusi arī Apvienotā Karaliste. Nīderlande, piemēram, izstrādā pati savus instrumentus pienācīgai izpētei, lai pārskatītu darījumu ietekmi uz cilvēktiesībām. Dažas dalībvalstis ir ziņojušas par 2016. gadā veiktajām izmaiņām savā politikā, apliecinot, ka nepārtraukti veic iekšējo novērtēšanu un pārskatīšanu.

Tātad kopumā dalībvalstis ir plaši interpretējušas vides riskus un ar tiem saistītos riskus. Darījumus vērtē, ņemot vērā ne tikai vides, bet arī daudzus citus apsvērumus. Dalībvalstis ir parādījušas, ka tās savā eksporta kredītu politikā ir iekļāvušas ne tikai kopējo pieeju, bet arvien vairāk arī citus starptautiskos standartus, un tās ir apņēmušās tālāk attīstīties šajā jomā. Pēc veiksmīgas vairāku dalībvalstu starptautiskās sadarbības 2016. gadā pārskatīja kopējo pieeju, lai tās ieteikumiem piešķirtu jaunu nozīmi.

[15] Piemēram, Austrija, Beļģija, Čehija, Francija, Nīderlande, Slovākija, Somija, Vācija un Zviedrija.
[16] Austrija, Vācija un Zviedrija.
[17] Nīderlande, Spānija un Vācija.
[18] Slovākija.
[19] Nīderlande un Somija.
[20] Nīderlande.
[21] Apvienotā Karaliste.
[22] Nīderlande un Slovākija.
[23] Piemēram, Beļģija un Vācija.

c) Cita informācija, kas iekļauta gada darbības ziņojumos

Papildus informācijai, kas jau izklāstīta iepriekš 3. punkta a) un b) apakšpunktā, 21 gada darbības ziņojums liecina arī par to, ka dalībvalstis ir attīstījušas eksporta kredītu politiku plašāk saistībā ar vidi, kukuļošanas apkarošanu un ilgtspējīgu to valstu kreditēšanu, kurās ir zemi ienākumi. Svarīga, bet ne neaizstājama loma ir trim attiecīgajiem ESAO ieteikumiem[24]. Pat dalībvalstis, kas nav ESAO valstis, piemēro minētos instrumentus vai principā ir nodomājušas to darīt. Daudzas dalībvalstis norāda, ka īpaši "kopējā pieeja" tiek piemērota ārpus ESAO noteiktās darbības jomas[25]. Turklāt daudzi dalībvalstu pasākumi balstās uz tādiem starptautiskiem standartiem kā ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem[26] un plašāku ES *acquis*, piemēram, regulu par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām[27]. Biežas atsauces uz ES "mērķiem", "standartiem" un "pamatnostādnēm", liecina, ka tiek ņemti vērā gan ieteikuma, gan saistošo tiesību instrumenti, un noteikumu nozīme ir tikpat svarīga kā to formulējums.

Turklāt dalībvalstis aizvien biežāk min papildus politikas mērķus vai apsvērumus, kas papildina kopējo pieeju. Piemēram, dzimumu līdztiesība[28], sociālā ilgtspēja[29] un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas novēršana[30]. Vairākos gadījumos attiecīgās EKA pašas ir izstrādājušas attiecīgus instrumentus. Šeit par piemēru varētu minēt korporatīvās sociālās atbildības politiku[31], kas parasti prasa ne tikai iekšējos centienus, bet arī ciešu dialogu ar EKA klientiem[32].

Vides aizsardzības jomā jauna tendence ir pastiprināta pievēršanās ilgtspējai[33] un emisiju mazināšanai[34]. Līdzīgi kā iepriekšējos ziņojumos, daudzas dalībvalstis uzsvērušas cilvēktiesību īpašo nozīmi. Praktiski visos ziņojumos joprojām pausts atbalsts cilvēktiesību dimensijas stiprināšanai saskaņā ar jauno kopējo pieeju. Dažos gadījumos šis jautājums ir tieši saistīts ar darba tiesībām[35].

Kopumā dalībvalstu politika attiecībā uz EKA arvien vairāk tuvinās. Tam piemērs ir kukuļošanas apkarošanas pasākumi. Daudzas dalībvalstis pieprasa iesaistītajām pusēm parakstīt nekukuļošanas deklarāciju, skaidri norādot, ka kukuļošanas konstatējuma gadījumā segums tiek automātiski atzīts par spēkā neesošu. Piemēram, Portugālē *COSEC* garantijas nav spēkā, ja ir pierādījumi par kukuļošanu. Arvien vairāk dalībvalstu uzsver uzraudzības

[24] 1. ESAO Ieteikums par kopēju pieeju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti (*Recommendation on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence*) ("kopējā pieeja"). 2. ESAO Ieteikums par kukuļošanu un oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (*OECD Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits*). 3. Principi un vadlīnijas ilgtspējīgas kreditēšanas prakses veicināšanai oficiālā eksporta kredītu sniegšanā valstīm ar zemiem ienākumiem (*Principles and Guidelines to Promote Sustainable Lending Practices in the provision of Official Export Credits to Low-Income Countries*).

[25] Francija, Itālija, Nīderlande, Slovākija, Vācija un Zviedrija.

[26] Dānija, Nīderlande Polija un Zviedrija.

[27] Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012

[28] Apvienotā Karaliste.

[29] Rumānija, Slovākija, Spānija.

[30] Zviedrija.

[31] Beļģija, Dānija, Itālija, Nīderlande, Slovākija un Zviedrija.

[32] Piemēram, Beļģija

[33] Čehija, Polija, Rumānija un Spānija.

[34] Beļģija un Dānija.

[35] Dānija un Zviedrija

nozīmi[36] un aktīvi mudina bankas un eksportētājus izstrādāt savus kukuļošanas apkarošanas pasākumus[37].

Daudzas dalībvalstis papildus kopējai pieejai ir izstrādājušas savus īpašus kukuļošanas un korupcijas apkarošanas instrumentus, piemēram, ētikas hartu[38] vai pasākumus trauksmes cēlēju aizsardzībai[39]. Aizvien biežāk nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas pasākumi[40] un terorisma finansēšanas novēršana[41] tiek minēti kā prioritāte.

Līdzīgi konverģenci apliecina arī stingra atbilstība Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda prasībām, ko daudzas dalībvalstis minējušas attiecībā uz ilgtspējīgu to valstu kreditēšanas praksi, kurās ir zemi ienākumi.

Turklāt dalībvalstis vēlas nodrošināt, ka EKA darbojas pēc iespējas pārredzami, vienlaikus ievērojot konfidencialitāti, kas var būt nepieciešams dažos komercdarījumos. Dažas dalībvalstis ir īpaši pievērsušās šim jautājumam 2016. gada darbības ziņojumā[42].

Tātad ir skaidrs, ka ESAO kopējā pieeja ir pilnībā integrēta dalībvalstu eksporta kredītu politikā. Turklāt iepriekš izklāstīto apsvērumu daudzveidība rāda, ka kopēja pieeja arvien vairāk kļūst par *minimālo* standartu. Daudzās jomās dalībvalstis piemēro savus papildpasākumus, lai nodrošinātu, ka eksporta kredītu atbalsts pieejams tikai tiem darījumiem, kas atbilst stingram standartu kopumam, sākot no vides un beidzota r sociālo politiku.

d) EKA atbilstība Savienības mērķiem un saistībām

Lai uzlabotu pārredzamību ES līmenī, dalībvalstis iesniedz Komisijai gada darbības ziņojumu, kurā, ievērojot valsts tiesisko regulējumu, sniegta tāda konkrēta finansiālā un darbības informācija par to eksporta kredītu jomas darbībām, kura ietver arī informāciju par to, kā tiek apzināti vides riski.

Saskaņā ar I pielikuma 3. punktu "*Komisija, pamatojoties uz šo informāciju, Eiropas Parlamentam sagatavo gada pārskatu, iekļaujot novērtējumu par EKA atbilstību Savienības mērķiem un saistībām"*.

Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā minēti Savienības vispārīgie mērķi un 21. pantā — Savienības ārējās darbības principi un mērķi.

Attiecībā uz ES kopējo tirdzniecības politiku atsauce uz Savienības ārējās darbības principiem un mērķiem ir iekļauta Līguma par Eiropas Savienības darbību 206. pantā un 207. panta 1. punktā.

Eiropas Komisija, pamatojoties uz sniegto informāciju, norāda, ka dalībvalstis ar eksporta kredītu jomas darbībām Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē ir izstrādājušas politiku, kas papildina to ES mērķiem atbilstošo eksporta kredītu programmu pārvaldību. Parasti tiek piemēroti politikas ieteikumi, kas konkrēti attiecas uz eksporta kredītu jomu un ko izstrādājusi ESAO — vienīgā starptautiskā organizācija, kura izstrādājusi specializētus noteikumus šajā jomā —, bet dalībvalstu attiecīgā rīcība noteikti pārsniedz to mērķus.

[36] Apvienotā Karaliste un Itālija.
[37] Beļģija, Dānija, Polija un Vācija.
[38] Luksemburga.
[39] Slovākija.
[40] Bulgārija, Rumānija, Slovākija un Zviedrija.
[41] Bulgārija, Rumānija un Zviedrija.
[42] Austrija, Beļģija, Bulgārija, Dānija, Francija un Polija.

Kā minēts iepriekšējos gada pārskatos, ņemot vērā ieteikumu, kas iekļauts iepriekš minētajā Eiropas Parlamenta 2013. gada jūlija rezolūcijā par pamatnostādnēm saistībā ar nākamo ziņošanu, Komisijas dienesti jau ir nākuši klajā ar ieteikumu par pamatu nākotnes politikas izstrādē īpaši izmantot starptautisko uzraudzības institūciju (tostarp ANO) darbu. Dalībvalstu ziņojumos dažādā mērā jau izmantoti šādi starptautiski instrumenti par atsauci, un Komisija aicina turpināt darbu šajā virzienā. Ļoti svarīgi būtu turpināt dialogu ar Eiropas Ārējās darbības dienestu par cilvēktiesību politikas jautājumiem.

Eiropas Parlaments ir aicinājis Komisiju sniegt paziņojumu par to, vai dalībvalstis ievēro Savienības mērķus un saistības; Eiropas Komisija ir sagatavojusi savu gada pārskatu saskaņā ar 1. pielikumu; pamatojoties uz informāciju, kas iekļauta dalībvalstu iesniegtajos gada darbības ziņojumos, tā uzskata, ka EKA ir saskaņā ar LES 3. un 21. pantu. Protams, Eiropas Savienības iestādes var kopīgi izvirzīt tālejošākus politiskos mērķus. Komisija ir gatava atvieglot un veicināt iestāžu dialogu šajā jautājumā, bet vienlaikus tai jāveic novērtējums saskaņā ar 1. pielikuma 3. punktu.

Attiecībā uz to starptautisko saistību un pienākumu izpildi, uz kurām attiecas ES konkurences tiesības, PTO līmenī nav reģistrēti strīdi, kas pārskata periodā būtu saistīti ar Eiropas eksporta kredītu programmām. Eiropas Komisija 2016. gada nav saņēmusi sūdzības par potenciāliem ES tiesību pārkāpumiem, kuri būtu saistīti ar eksporta kredītu aģentūrām.